

Viable Cities - strategiskt innovationsprogram för smarta och hållbara städer, projektansökan

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommundirektören får i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att Linköpings kommun, tillsammans med projektpartners, ansöker om att få bli del av det strategiska innovationsprogrammet Viable cities utlysning *Klimatneutrala städer 2030 - 2.0*.
2. Vid ett eventuellt beviljande innebär det att kommunen tillsammans med projektpartners åtar sig att genomföra projektets ingående moment. Projektet pågår under tre år och kommunen åtar sig även att medfinansiera med arbetstid motsvarande 4-5 miljoner kr totalt under projekttiden. Basen för detta kan utgöras av arbetstid inom ram för miljöstrateger (med klimatrelaterade uppgifter) vid hållbarhetsenheten.
3. Kommunstyrelsens ordförande, Nicklas Borg (M), får i uppdrag att underteckna en eventuell ansökan och ett Stödbrev gällande Klimatkontrakt 2030.

Ärende

Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram med fokus på klimatneutrala och hållbara städer. Programmets mission är att snabba på omställningen till klimatneutrala städer till 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser. Inom ramen för programmet sker nu en projektutlysning till satsningen *Klimatneutrala städer 2030 – 2.0*. Ansökan i aktuell utlysning gäller för en treårig projektperiod med start under hösten 2021. Sista ansökningsdatum är den 28 april och ett Stödbrev för signering av Klimatkontrakt 2030 ska lämnas in senast den 17 maj.

Ett deltagande i satsningen Klimatneutrala och hållbara städer ger möjligheter att förstärka, skapa synergieffekter och ökat lärande i fortsatt genomförande av klimatinsatser utifrån målet koldioxidneutralt Linköping 2025 samt kommande klimat- och energiprogram. Vidare förväntas det bidra till nysatsningar mellan stad, universitet, näringsliv och civilsamhälle. Dessutom ger ett deltagande

möjlighet att ta del av nationell kompetens och stöd, samtidigt som Linköpings klimatambitioner tydliggörs och platsvarumärket stärks.

Ett eventuellt beviljande innebär att kommunen åtar sig att bidra till projektets mission att ”snabba på klimatomställningen i städer och arbeta för ett gott liv för alla inom planetens gränser”. Det innebär även att projektet ska leverera:

- ett årligen reviderat ”Klimatkontrakt 2030”
- ett innovationsteam och nya processer för att mobilisera en bredd av aktörer i klimatarbetet
- en tydlig portfölj av satsningar som gemensamt kan bidra till att stärka förmågan att påskynda omställningen. Konkreta satsningar i portföljen förväntas testas, implementeras, utvärderas och skalas upp under projektiden.
- en klimatinvesteringsplan som omfattar såväl kommunala investeringar som de investeringar som sker utanför den kommunala sektorn

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen tillstyrka förslagen till beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Viable Cities – strategiskt innovationsprogram för smarta och hållbara städer, projektansökan, 2021-03-30

Bakgrund

Innovationsprogrammet Viable Cities är tänkt att utgöra en katalysator för nya former av samarbete mellan städer, näringsliv, akademi, forskningsinstitut och civilsamhälle. Detta för att mobilisera för att ställa om städers sätt att fungera i linje med svenska nationella miljö- och klimatmål samt internationella åtaganden kopplat till de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) och Parisavtalet.

Programmets tidsram är 2017-2030 och genomförs med stöd i en samlad satsning från Vinnova, Energimyndigheten och Formas, där Energimyndigheten är huvudansvarig myndighet. KTH är värdorganisation.

Inom ramen för programmet sker nu en projektutlysning till satsningen på klimatneutrala och hållbara städer. Projekten inom programmet är treåriga, men innovationsprogrammet kommer att vara aktivt till 2030. I dagsläget ingår nio städer sedan tidigare i satsningen Klimatneutrala och hållbara städer. Det är Enköping, Göteborg, Järfälla, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå, Uppsala och Växjö.

Ett deltagande i satsningen Klimatneutrala och hållbara städer ger möjligheter att förstärka, skapa synergieffekter och ökat lärande i fortsatt genomförande av klimatinsatser utifrån målet koldioxidneutralt Linköping 2025 samt kommande klimat- och energiprogram. Vidare förväntas det bidra till nysatsningar mellan stad, universitet, näringsliv och civilsamhälle. Dessutom ger ett deltagande möjlighet att ta del av nationell kompetens och stöd, samtidigt som Linköpings klimatambitioner tydliggörs och platsvarumärket stärks. Kommunen åtar sig att bidra till att snabba på klimatomställningen i städer och arbeta för ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Minst fyra parter (akademi, näringsliv, civilsamhälle och kommun) ska stå bakom varje ansökan och den koordinerande parten ska vara en kommun. Representanter för delar av Linköpings universitet samverkar med Linköpings kommun som en projektpart i en möjlig ansökan.

Linköpings kommun har mycket goda förutsättningar att ingå i Viable Cities satsning "Klimatneutrala städer 2030" och få god utväxling av partnerskapet. Detta utifrån kommunens långsiktiga klimatpolitik med målsättning om koldioxidneutralitet 2025 och pågående framtagning av klimat- och energiprogram, näringslivssamverkan inom bland annat Linköpingsinitiativet samt olika satsningar via kommunala bolag, med mera.

Åtaganden enligt Viable Cities satsning ”Klimatneutrala städer 2030”

Viable Cities söker nu flera svenska kommuner som tillsammans med lokala samarbetspartners, och med Viable Cities, vill bidra till att snabba på klimatomställningen i städer och arbeta för ett gott liv för alla inom planetens gränser. Detta enligt missionen *Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser*.

I utlysningen anges inte någon exakt definition av vad som avses med ”Klimatneutral 2030” utan att detta snarast är en markering och utfästelse av att kommunen och dess projektpartners kommer att arbeta med att identifiera vad som kommer att krävas för att påskynda (klimat- och energi-) omställningen och föra ett aktivt klimatarbete. Vidare att ett årligt reviderat Klimatkontrakt 2030 tas fram och signeras av den högsta politiska ledningen. En kommun uppges därför kunna söka projektet och signera Klimatkontrakt 2030 även om man har ett övergripande mål som är formulerat på annat sätt än just ”Klimatneutral 2030”.

Fokus för utlysningen:

- Utlysningen syftar till att svenska städer ska kunna gå före i att snabba på klimatomställningen till 2030 i linje med Agenda 2030 och Parisavtalet samt svenska klimat- och hållbarhetsmål.
- Projekten ska bidra till att ge ökad kraft i det klimat- och hållbarhetsarbete som städer bedriver.
- Projekten ska fokusera på systeminnovation vilket krävs för att bidra till att hålla världens uppvärmning under 1,5 grader, skapa en rättvis och inkluderande omställning till hållbara städer

De projekt som beviljas ska leverera:

Klimatkontrakt och portfölj av satsningar

Linköpings kommun åtar sig genom partnerskapet att upprätta och årligen revidera ett ”Klimatkontrakt 2030” som är ett centralt instrument för att koordinera och stödja systeminnovation. Till ansökan ska bifogas ett stödbrev som tydliggör den politiska förankringen av detta projekt i kommunledningen hos koordinerande kommun, inklusive avsikten att signera Klimatkontrakt 2030.

I utlysningen anges att: ”Kontraktet är ett långsiktigt åtagande som säkrar samarbetet mellan städerna och den statliga nivån. Eftersom det inte finns någon glasklar väg framåt, vi behöver pröva oss fram, så kommer

Klimatkontrakt 2030 att utvecklas över tid. Det ska revideras varje år, både på lokal nivå och på den nationella nivån.”

Kontraktet ser olika ut för de städer som ingår, baserat på de egna förutsättningarna. Vidare anges att ” Städerna ska arbeta för att minska klimatutsläppen och att öka sin innovationsförmåga, det vill säga förmågan att samarbeta på nya och effektiva sätt inom kommunen och tillsammans med andra i samhället. De ska också engagera medborgarna i arbetet för klimatneutrala och hållbara städer.”

Utöver de städer som ingår i satsningen, undertecknar även Viable Cities och fyra myndigheter (Energimyndigheten, Vinnova, Formas och Tillväxtverket) Klimatkontraktet. Myndigheterna ska bland annat se över lagar och regler för att underlätta för kommunerna att gå före i klimatomställningen samt skapa en nationell plattform som underlättar för kommuner att finansiera insatser och investera i klimatomställning.

Viable Cities i sin tur, åtar sig stötta städernas klimatomställning på olika sätt, till exempel genom att

- stötta processerna för förändringar av regler och policy
- underlätta långsiktigt och systematiskt innovationsarbete
- samordna möjligheter till finansiering
- stödja städernas eventuella ansökningar till EU-utlysningar

I utlysningen uppges att ”det svenska Klimatkontrakt 2030 är det första i Europa och ambitionen är att det ska inspirera EU:s kommande satsningar på klimatneutrala städer och ett europeiskt Climate City Contract. Genom det svenska kontraktet har de nio (redan deltagande) städerna mycket goda förutsättningar för att söka finansiellt stöd från EU och få möjlighet till att samarbeta med europeiska städer som går före på vägen mot en klimatneutral kontinent som är målet i EUs gröna giv.” Vidare beskrivs att ”Klimatkontrakt 2030 är alltså en samling gemensamma åtaganden, insatser och processer som tillsammans ska bidra till den genomgripande samhällsförändring som måste ske inom ett fåtal år, i takt med att klimatnödläget accelererar.”

Kommunen ska också ta fram en tydlig portfölj av satsningar som gemensamt kan bidra till att stärka förmågan att påskynda omställningen.

För Linköpings del ligger framtagande av ett Klimatkontrakt och portfölj med satsningar väl i linje med kommunens processer kopplat till framtagande av Klimat- och energiprogram samt tillhörande handlingsplan(er). För kommunens del bedöms också en bärande del i kontrakt/portfölj kunna utgöras av planerade insatser för koldioxidneutralt Linköping liksom av insatserna i Klimat- och energiprogrammet.

Nya former och processer för mobilisering

Inom ramen för projektet ska nya former och processer utvecklas för att mobilisera en bredd av relevanta aktörer, i syfte att snabba på omställning till klimatneutralitet och hållbarhet till 2030.

För Linköpings del finns goda möjligheter att, utöver partnerskapet för ansökan, bjuda in befintliga nätverk, kluster med mera från olika sektorer för att skapa tvärspektoriella möten och utvecklingsmöjligheter för att skynda på klimatomställningen.

Innovationsteam

Man ska också ha ett etablerat innovationsteam med mandat och förmåga att påskynda omställningen till den klimatneutrala staden år 2030 utifrån stadens specifika utmaningar. Teamet ska arbeta gränsöverskridande såväl inom kommunkoncernen som med aktörer från forskning, företag och civilsamhälle. Teamet/funktionen förväntas ha en viktig roll i att arbeta fram och löpande vidareutveckla ett Klimatkontrakt 2030 för att accelerera omställningen.

För Linköpings del finns goda möjligheter att bygga vidare på befintlig koncernsamverkan och att tillsammans med övriga i partnerskapet för ansökan etablera ett innovationsteam. Inom kommunorganisationen finns även innovationskompetens. Utöver att löpande följa och vidareutveckla Klimatkontrakt 2030, blir en viktig del för teamet att arbeta för att fånga upp/möjliggöra gemensamt lärande av genomförda insatser.

Klimatinvesteringsplan och implementering

Projektsatsningen ska utarbeta en klimatinvesteringsplan som omfattar såväl kommunala investeringar som de investeringar som sker av andra aktörer i staden. Under projektperioden förväntas konkreta satsningar i portföljen kopplade till Klimatkontrakt 2030 testas, implementeras, utvärderas och skalas upp med fokus på insatser som gör verklig skillnad i klimatomställning.

För Linköpings del innebär det en möjlighet att förstärka genomförande, samordning, effekt och lärande av olika planerade och redan finansierade satsningar inom kommunen, kommunala bolag, Linköpings universitet och civilsamhälle.

Projektparter i ansökan

Minst fyra parter (akademi, näringsliv, civilsamhälle och kommun) ska stå bakom varje ansökan och den koordinerande parten ska vara en kommun. Representanter för delar av Linköpings universitet samverkar med Linköpings kommun som en projektpart i en möjlig ansökan. För projektpart inom näringsliv är inriktningen att samverka med ett eller flera av de kommunala bolagen. Utifrån framtagande av huvudsaklig inriktning för ansökan,

identifieras vilken civilsamhällesaktör som kan vara relevant för fördjupade kontakter kring projektsamverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Det beviljade bidraget från Energimyndigheten uppgår till mellan fyra och fem miljoner per projekt totalt under en treårsperiod. Medfinansiering uppgår till samma summa, vilken kan utgöras av arbetstid. Klimat- och energistrategiskt arbete kopplat till arbete för koldioxidmålet och framtagande/genomförande av klimat- och energiprogram föreslås utgöra basen för en medfinansiering.

Deltagandet förväntas innebära att arbete för att verkställa målet om koldioxidneutralt Linköping och mål och inriktningar i kommande Klimat- och energiprogram, inriktas för att ligga i linje med gemensamma åtaganden, kompetensöverföring med mera inom ramen för projektet och Viable Cities-samverkan. Även insatser kopplat till näringslivsutveckling förväntas såväl bidra till, som förstärkas av, ett projektdeltagande.

Ett projektdeltagande bedöms inte leda till tillkommande kostnader utöver ram. Utgångspunkten är att beviljade medel från Energimyndigheten i huvudsak fördelas mellan akademi/forskning, samt strategisk projektledning inom kommunen.

Kommunala mål

Ärendet har starkast kopplingar till de kommunövergripande målen:

- Ett attraktivt och tryggt Linköping
- Ett klimatsmart Linköping
- Ett företagsamt Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Ett jämställdhetsperspektiv bör beaktas, och där det är relevant, genomsyra de insatser som genomförs inom ramen för kommunens deltagande i Viable Cities.

Samråd

Utöver samverkan inom Kommunledningsförvaltningen har samråd skett med gruppchef och strateg vid Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen (Hållbarhet och miljökommunikation).

Kommunledningsförvaltningens helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Näringslivsdirektör
Samhällsbyggnadsdirektör
Gruppchef Marie Hägglund, MoS
Hållbarhetschef, KLF